

Processuele rechtspraak van de Raad van Arbitrage voor de Bouw

ISBN: 978-94-6315-015-6
NUR 822

© 2016, Instituut voor Bouwrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeverij. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16h tot en met 16m Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 27 november 2002, Stb. 2002, 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken dient men zich tot de Stichting Instituut voor Bouwrecht te wenden.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Processuele rechtspraak van de Raad van Arbitrage voor de Bouw

Onder redactie van

Leendert C. van den Berg (Severijn Hulshof advocaten)

Jacob M. Henriquez (HabrakenRutten)

Marianne W. Kemmerling (Raad van Arbitrage voor de Bouw)

Leonie Mundt (Staal advocaten)

Frank Ronner (ProRail)

Sjoerd J.H. Rutten (HabrakenRutten)

Eindredactie

Jacob M. Henriquez, Frank Ronner, Sjoerd J.H. Rutten

Met dank aan

Melanie D. Kosterink (Staal Advocaten), Caroline F. van Spanje - van Klaveren, Barbara J. Broekema-Engelen en Monique Niesen (laatstgenoemden zijn allen verbonden aan de Raad van Arbitrage voor de Bouw)

Voorwoord

De onafhankelijke Stichting Raad van Arbitrage voor de Bouw ('RvA') beslecht sinds 1907 geschillen op het gebied van de bouw. In 2015 kwamen er 556 nieuwe geschillen bij de RvA binnen en zijn er 471 uitspraken gedaan. Het merendeel van de uitspraken van de RvA wordt gepubliceerd op haar website (www.raadvanarbitrage.nl). Echter, een selectie van uitspraken gerangschikt naar onderwerp bestond tot op heden niet. Het Construction Committee van de Dutch Arbitration Association ('DAA') heeft besloten om dit gat te dichten.

Het Construction Committee maakt onderdeel uit van de DAA en betreft een zeer actieve commissie, die recentelijk ook een geslaagd seminar heeft georganiseerd, waarbij deskundige sprekers vanuit hun eigen achtergrond de keuze voor de gewone rechter of juist voor arbitrage in bouwgeschillen belicht hebben.

De DAA, op haar beurt, is een organisatie die als doel heeft het gebruik van arbitrage en de kennis over arbitrage in het algemeen te bevorderen. De DAA wenst zich ook internationaal te profileren en daarbij Nederland als plaats van arbitrage aan te prijzen. Hoewel de DAA een relatief jonge organisatie is, zijn we trots op haar prestaties en de interesse van het publiek voor dit initiatief.

Als voorzitter van de DAA ben ik zeer verheugd om het jurisprudentieboek van het Construction Committee, '*Processuele rechtspraak van de Raad van Arbitrage voor de Bouw*', aan u te presenteren. In dit eerste boek met jurisprudentie van de RvA zijn de relevante uitspraken van de RvA overzichtelijk geselecteerd en gebundeld per onderwerp. De volgende onderwerpen komen aan bod: bevoegdheid en ontvankelijkheid, eerste aanleg, hoger beroep, bewijs, spoedbodemeschil, kort geding, schadestaatprocedure, dwangsom & executiegeschil en kosten. De relevante overwegingen uit de vonnissen van de RvA zijn uiteraard telkens weergegeven.

Tot slot spreek ik op deze plek graag mijn dank uit voor de bijdragen van de samenstellers van dit jurisprudentieboek: Leonie Mundt, Leendert van

den Berg, Jacob Henriquez, Marianne Kemmerling, Frank Ronner en, niet
in de laatste plaats, Sjoerd Rutten.

Ik wens u veel leesplezier.

Amsterdam, 21 september 2016

Gerard Meijer

Inhoudsopgave

Voorwoord / v

1.	Bevoegdheid en ontvankelijkheid	/ 1
1.1	Bevoegdheid bij consumenten	/ 1
1.1.1	Inleiding	/ 1
1.1.2	Uitspraken consumenten	/ 2
1.2	Niet vatbaar voor arbitrage	/ 3
1.3	Diverse bevoegdheid	/ 4
1.4	Ontvankelijkheid	/ 18
2.	Eerste aanleg	/ 27
2.1	Pro forma aanhangig maken	/ 27
2.2	Parkeerrol	/ 32
2.3	Memorie van Eis, Petitum	/ 33
2.4	Belang	/ 39
2.5	Geen (tijdige) Memorie van Antwoord / Akte niet-dienen	/ 43
2.6	Eisvermeerdering, eiswijziging	/ 45
2.7	Nieuwe stukken na schriftelijke ronde	/ 51
2.8	Provisionele vordering	/ 54
2.9	Vrijwaring	/ 59
2.10	Tussenkoms, voeging	/ 70
2.11	Uitvoerbaar bij voorraad	/ 76
2.12	Aanvullend vonnis	/ 83
2.13	Herstellvonnis	/ 84
2.14	Verstek	/ 85
2.15	Diversen	/ 87
2.15.1	Dupliek in reconventie mag niet uitsluitend ingaan op conventie	/ 87
2.15.2	Tardief nieuw essentieel verweer	/ 87
2.15.3	Bindende eindbeslissing	/ 88
2.15.4	Toetreding van nieuwe eisers tijdens procedure	/ 88

- 2.15.5 Ne bis in idem / 89
- 2.15.6 Aanwezigen ter zitting / 90
- 2.15.7 Erkenning in andere procedure / 90
- 2.15.8 Waarborgsom niet gestort, geen reconventie, wel verrekening / 91
- 2.15.9 Proces-verbaal van de zitting / 91
- 2.15.10 Gelijke behandeling / 92
- 2.15.11 Recht op mondelinge toelichting / 93

- 3. Hoger beroep / 97**
 - 3.1 Overeenkomen hoger beroep / 97
 - 3.2 Algemene Termijnenwet / 100
 - 3.3 Ambtshalve toetsing hoger beroep termijn / 102
 - 3.4 Verlengen beroepstermijn / 103
 - 3.5 Verschoonbare termijnoverschrijding / 103
 - 3.6 Hoger beroep op nader aan te voeren gronden ('pro forma' hoger beroep) / 104
 - 3.7 Parkeerrol / 107
 - 3.8 Grievenstelsel / 109
 - 3.9 Eisen aan memorie van grieven / 111
 - 3.10 Grieven zonder conclusie tot vernietiging / 114
 - 3.11 Nadere toelichting op grieven (één schriftelijke ronde) / 114
 - 3.12 Belang bij grief / 114
 - 3.13 Nieuwe grieven na memorie van grieven / 116
 - 3.14 Devolutieve werking appel / 120
 - 3.15 Incidentele vordering in appel / 121
 - 3.16 Nieuwe stukken na schriftelijke ronde / 122
 - 3.17 Eisvermeerdering / eisenwijziging in appel / 124
 - 3.18 Provisionele vordering in appel / 127
 - 3.19 Tussentijds appel / 128
 - 3.20 Incidenteel appel / 130
 - 3.21 Akte niet-dienen / 132
 - 3.22 Uitvoerbaarheid bij voorraad / 133
 - 3.23 Ontnemen instantie / 134
 - 3.24 Gedekt verweer / 137
 - 3.25 Art. 351 Rv (schorsing tenuitvoerlegging vonnis in eerste aanleg) / 139

3.26	Art. 235 Rv (zekerheidstelling bij uitvoerbaarheid bij voorraad)	/ 141
3.27	Aanvullend vonnis	/ 142
4.	Bewijs	/ 149
4.1	Bewijsaanbod	/ 149
4.2	(Voorlopig) getuigenverhoor	/ 152
4.3	Deskundigenbericht	/ 154
4.4	Regels van bewijsrecht	/ 157
4.5	Verklaringen ter zitting	/ 160
4.6	Erkenning (en art. 154 Rv)	/ 163
4.7	Exhibitieplicht ex art. 843a Rv en art. 1039 lid 4 (oud) Rv	/ 165
4.8	Plaatsopneming (vastleggen van de toestand)	/ 169
5.	Spoedbodemgeschil	/ 175
5.1	Spoedprocedure inroepen bankgarantie	/ 175
5.2	Bezwaar tegen spoedbehandeling	/ 177
5.3	Spoedeisend belang	/ 179
5.4	Overig	/ 180
6.	Kort geding	/ 183
6.1	Kwalificatie spoedgeschil	/ 183
6.2	Relatie met bodemprocedure	/ 184
6.3	Spoedeisendheid	/ 184
6.4	Geschiktheid voor kort geding	/ 189
6.5	Verklaring voor recht	/ 190
6.6	Tegenvordering	/ 192
6.7	Korte termijnen	/ 193
6.8	Geldvordering	/ 194
6.9	Overige vorderingen	/ 194
6.10	Overig	/ 196
7.	Schadestaatprocedure	/ 199
7.1	Verwijzing naar schadestaatprocedure	/ 199
7.2	Schade en begroting	/ 201
7.3	'Te late' stellingen en verweren	/ 202

7.4 Overig / 203

8. Dwangsom en executiegeschil / 205

8.1 Dwangsom / 205

8.2 Executiegeschil / 209

9. Kosten / 213

9.1 Proceskosten / 213

9.1.1 Inefficiënt/onnodig procederen / 213

9.1.2 Bijstelling in hoger beroep / 217

9.1.3 Toerekening / 218

9.2 Kosten van rechtsbijstand / 223

9.3 Buitengerechtelijke kosten / 224

9.4 Kosten deskundige / 229

9.5 Kosten deskundige van verweerder / 231

9.6 Beslagkosten / 232

9.7 Nakosten / 233

Stichting Raad van Arbitrage voor de Bouw - Statuten d.d. 15 juli 2014 / 235

Raad van Arbitrage voor de Bouw - Arbitragereglement / 249

Rolreglement Raad van Arbitrage voor de Bouw en Arbitrage Instituut Bouwkunst op grond van artikel 10 lid 4 van het Arbitragereglement / 269

Waarborgsom-/moderatieschema RvA en AIBk per 1 oktober 2012 / 281

Leidraad vergoeding kosten van processuele bijstand / 285

Jurisprudentieregister / 287

Wetsartikelenregister / 303

Trefwoordenregister / 305